

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 204.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, AUGUST 30th, 1930.

LETO XXXII.—VOL. XXXII.

Republikanci se sramujejo svoje vlade. Pozabili so na prosperitet

Washington, 29. avgusta. Narodni odbor republikanske stranke je včeraj naredil svoj program za bodočo volivno kampanjo. Program se sicer lepo bere in čuje, toda v programu ni nikjer ničesar omenjenega o prosperiteti, ki je bila glavno geslo republikanske stranke v letu 1928, ko je kandidiral Hoover za predsednika, in se je delavstvu obljubovalo, da ako želi imeti dobre čase, polno skledo jedi in prosperitet, tedaj naj voli za predsednika Hooverja. Dočim je bilo v letu 1928, ko je bil Coolidge na krmilu vlade, še nekaj dela in zasluga, je kmalu potem, ko je prišel Hoover na krmilo, prosperiteta zgrinila in se skrila tako, da je danes niti republikanci z lučjo pri belem dnevu ne morejo najti. Zato pa je glavni odbor republikanske stranke skrbno se izognil imenovati v svojem programu prosperitet, ker bi to sicer republikanski stranki silno škodovalo. Tudi tarifa ne bodo omenjali, ker je proti tej republikanski colninski postavljal nastal silen odpor v vsej deželi.

Lep družabni večer v počast g. John Germu

Pretekli četrtek zvečer se je privedel ožji družabni večer v počast prvemu podpredsedniku K. S. K. J., in voditelju zadnje konvencije, Mr. John Germu iz Pueblo, Colo. Na domu urednika "Ameriške Domovine" so se zbrali: Mr. John Germ, Mr. James Debevec, Mr. Anton Grdina, Mr. John Zulich, dr. William J. Lausche, g. Svetozar Banovec, Miss Mary Udovich, Josephine Lausche-Welf, Miss Freda Lest, Miss Mary Germ, Miss Josephine Klanchar. V prijetni družbi je večer hitro potekel. Dr. Lausche je mojstrosko igral na glasovirju, dočim sta Josephine Lausche-Welf in Miss Mary Udovich drobili svoje najljubše popevke gostu v počast, a g. Banovec je s svojim srebrnim glasom še povečal družabno prireditev, in končno tudi Mr. Germ, kot rojen pevec, se kljub utrujenosti ni mogel zdržati, da ne bi zapel s svojim sonornim glasom. Zgodnjeg jutranje ure slovesa so pričale o prijetnosti družbe. Mr. Germ je odpotoval v petek proti Pueblo, Colo., in upamo, da je odnesel s seboj lepe spomine na prijazne rojake v Clevelandu.

Prijetni spomini prinešeni iz domovine

Včeraj se je oglasila v našem uradu Mrs. Ana Podnar, 5713 Prosser Ave., ki se je te dni vrnila s svojim soprogom iz obiska v staro domovino. Obiskala sta rojstni kraj Sotesko, in ob tej priliki obiskala tudi našega starega prijatelja Mr. Anton Klinca, ustanovitelja slovenskega časopisa v Clevelandu pred 22. leti. Prejeli smo prav lepa darila kot v spomin tega obiska, v obliki dobre smodke, sličico Mr. Klinca, "punčko," pa iz cunja, ampak iz lecta, in nahajajo na Green Rd. v prijaznem Randallu.

Vse vas vabi na ta izlet, prijazna družba, lepo petje, izvrstna godba, domaći in ameriški plesi, izvrstna posrežba, prijazni ljudje, dobra družba, sloga in edinstvo med člani Zveze. Pridite v nedeljo. Ako ste bili sploh kdaj na kakem izletu, v nedeljo je vaš dan, ko se morate udeležiti, ako ste član ali članica Zveze, ki vas tako prijazno vabi, da se razveselite za nekaj ur.

Na obisku

V Cleveland je dospel Mr. Matt Leskovec iz Rock Springs, Wyo. Bil je delegat na konvenciji K. S. K. J. Tu je na obisku pri svojih starših v bratu Lovrencu na Shawnee Ave. Ostane tu do torka. Prav dobrdošel v metropoli!

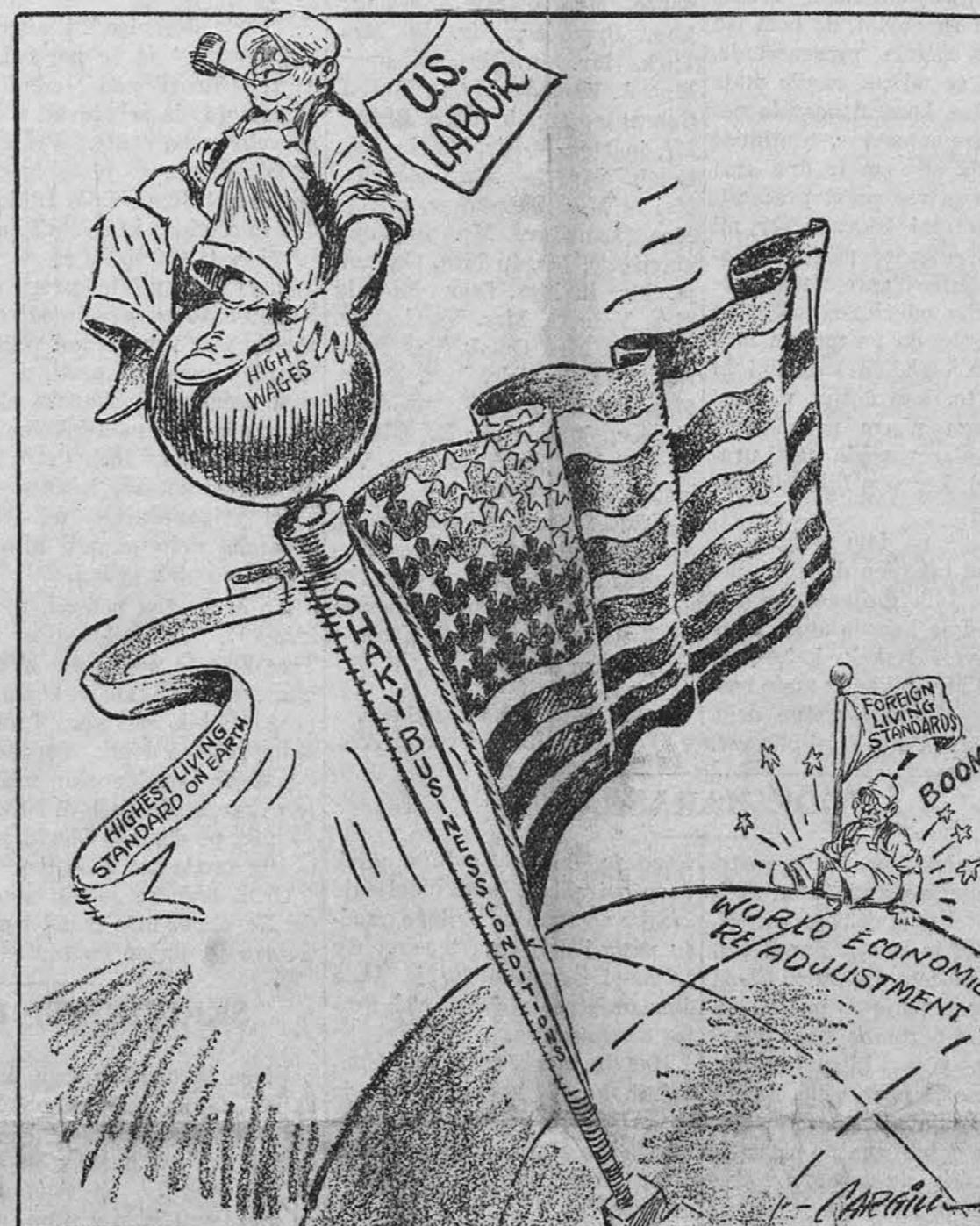
Obiskovalke.

Mrs. Susman iz Little Falls, N.Y., in Mrs. Gachnik iz Forest City, Pa., se te dni mudijo v Clevelandu na obisku pri Mrs. Mary Bajt na Addison Rd. Obe sta bili delegatinji na K. S. K. J. Nedotno konvenciji. Dobrodolili v Clevelandu!

Mladinski izlet.

Carniola Tent št. 1288, Carniola Hive št. 493, privedita v nedeljo 31. avgusta, prijeten izlet članom mlađinskega oddelka na J. Lencl farmo na Rudwick Rd. Starši, pripeljite svoje otroke, se bodo dobro zabavali. —Pismo ima pri nas John Smrekar.

Delavec je na nesigurnem prostoru na delavski dan

Petje, godba, igre, ples, domaća zabava, vse vabi članstvo S. D. Zveze v nedeljo na piknik

Trije dogodki

V nedeljo in pondeljek se vršijo v naselbini trije dogodki, na katere bi zlasti radi obrnili vašo pozornost.

Slovenska Dobrodelenia Zveza ima svoj piknik v prid športnega sklada Zveze na Goriških farmah na Green Rd. Vsa društva Zveze se udeležijo.

Slovenski Delavski Dom na Waterloo Rd. privedi lep koncert, domaća zabava, ples in tekmo v balinanju, in sicer v dnevin 31. avgusta in 1. septembra.

In slovenska župnija Marije Vnebovzete na Holmes Ave. bo imela dne 30. in 31. avgusta ter 1. septembra bazar na svojih prostorih. Pridite, da se pobliže seznanite in prispetavate po svoji moči k napredku.

trošili, boste naredili iz dobre volje, po svoji previdnosti, pa nobili boste na skupnem izletu znance in prijatelje iz Clevelandu, okolice ter iz naselbin širok države Ohio, kjer posluje Slovenska Dobrodelenia Zveza.

Nad 60 članov in članic raznih društev je pripravljenih, da vam postrežijo z vsem, kar želite. Na izletu bo v resnici dober prigrizek, v resnici dobra pijača, za otroke najboljši sladoled in pijača, hladna senca, vabljive

mize pod košatimi drevesi, igre na prostem, zabava na vse strani. Počutili se boste kot brat napram bratu, sestra napram sestri. 10,000 nas je pri Zvezni, in Goriškove farme so dovolj obširne, da pridemo vsi tja, tudi če pripelje sleherni član in članice vse svoje otroke tja.

Kmalu se bo zavila narava v jesensko obliko, vreme bo postalo hladno, raje se bomo držali doma in čitali časopise in knjige, toda v nedeljo, 31. avgusta, bo na Goriškovi prostorih še fletno. Koliko se na tem izletu lahko medsebojno pomenujmo glede še večjega napredka, boljše podpori in rasti Slovenske Dobrodelenie Zveze. Le pridite, vi začetniki tega gibanja, vi člani in članice, ki ste od prvega začetka in pripeljite s seboj vse one, katere ste tekom let nagovorili, da so postali člani. In mladine ne pozabite! Za vse bo prijetno, za vse pripravljena zabava in lepa domaća posrežba.

Bratje Kanadčani

Pretekli četrtek so nas obiskali v našem uradu Mr. Frank Kavčič iz Montrealja, Kanada, in Mr. Ivan Žužek, iz Kirkland Lake, Ontario. Oba sta se vračala iz konvencije K. S. K. J., ki se je vršila v Waukeganu, in kjer sta pričeli kot delegata svojih društev zastopala članstvo Jednote v Kanadi. Oba Kanadčana sta spremjala Mr. Louis Koželj in Mr. Frank Jarem iz Collinwooda. Ko smo se dobro pogovorili in pokrepčali, smo se poslovili od prijaznih gostov. Da bi le še kaj prišli!

○ Pismo ima pri nas Frank Pezdir.

Ločena srbska princezinja je poročila ameriškega mehanika

Suhaci v Illinois so zavrgli žensko kandidatinjo za senatorja

New York, 29. avgusta. Ločena žena srbskega princa Nikolaja, ki je bratranec jugoslovanskega kralja Aleksandra, in ki je bila rojena kot Amerikanca z imenom Dorothy Snyder v Brooklynu, N. J., se je včeraj poročila z mehanikom Bill Cafrey, ki dela v neki garaži v Reno, Nevada, in zasluži \$40.00 na teden. Dorothy je podelovala po svojem starem ocetu premoženje vredno \$500,000, ko je leta 1920 poročila dr. George Cochranu. Nekaj let pozneje se je pustila ločiti od svojega moža, nakar se je podala na potovanje, ker se je tedaj njeno premoženje pomnožilo na milijone. Na otoku Capri se je snidala s srbskim princem Nikolajem, s katerim se je poročila, ker so pričeli ugajali milijoni Amerikanke. In Dorothy se je zdela lepo, kako bi postala princezinja. Sprejela je ponudbo za poroko. Toda dvorni zrak Amerikanke nikar ni ugajal, pa se je kmalu potem razporočila z Nikolajem. Junija meseca je dobila dekret za razporoko v Parizu, nakar se je vrnila v Ameriko, kjer je zagledala svojega Bila, katerega je sedaj poročila.

Nekaj drobnic novic iz naselbine Lorain

Malo hčerka nagajivko so dobili pri družini Mr. in Mrs. J. Lustik, na 33. cesti. Čestitamo.

— Mrs. Gertrude Virant, (Vrantova mama), je bila zadnji teden nevarno zbolela. Zdaj pa, kakor se sliši, se ji zdravje že zboljuje. Želimo, da kmalu lepo ozdravi. — Družina Mr. in Mrs. T. Rovan si bo zgradila novo hišo na Reid Ave. — Skupna veselica ali piknik vseh slovenskih društev v Lorainu se je kljub slabih delavskih razmer še precej povoljno obnesla.

Slabi zobje povzročijo blaznost

Durham, Anglija, 29. avgusta. Dr. C. H. Steadman je na tukajšnji zdravstveni konferenci nanzilan in dokazoval, da je v mnogih slučajih nastala blaznost pri človeku, ki je imel slabe in pojavljene zobe.

Zena strelja, ker mož kuha žganje

Port Orchard, Wash., 29. avgusta. 36 letna Mrs. Christianson je danes streljala na svojega moža in ga ubila, kot tudi farmarskega pomočnika, ker sta kuhal žganje, dasi je žena ponovno povdarijala, da je na sprotna temu. Mož je bil star 63 let. Žensko so zaprli in obdolžili dvojnega umora.

Eksplozija v garaži

V garaži Lustig Auto Body Co. na 7019 St. Clair Ave. je eksplodiral v petek zvečer tank gasolina. Preko tal garaže so vlegli žezeni tram, kar je povzročilo kresanje isker, ki so padale v olje v avtomobilu v garaži. Olje se je vnelo, nakar je eksplodiral gasolin. Nesreča je privabila stotine ljudi nalice mesta.

Po 25. letih

Mr. Anton Osovnik nam poroča, da se je podal za en teden v Chicago, kjer biva njegova sesstra Mary Knific, katere že celih 25 let ni videl. Bilo je seveda mnogo veselja, ko sta si po tak dolgem času zopet segla v roke.

Na obisk

Mr. in Mrs. Škerl, 438 E. 157th St. sta odpotovala danes v Johnstown, Pa., na obisk k svojim prijateljem. Želimo jim, da mnogo zabave na potu!

Banke zaprete

V pondeljek, 1. septembra, je praznik — Delavski dan. Vse banke bodo ta dan zaprte, kot tudi vse javni uradi in sodnije.

RADIO PROGRAMIZa nedeljo, 31. avgusta
WTAM

6:55: Sign on.
7:00: Melody Hour (NBC).
8:00: Balladeers (NBC).
8:30: Recitalists (NBC).
9:45: Reveries (NBC).
10:30: Lancers Charm Talks.
10:45: Martin Provensen, basso.
11:00: Virginia Renter, harpist.
11:15: Madeline Siernie, contralto.
11:30: American Pro-Art String Quartet.
(NBC).
12:00: The Pilgrims (NBC).

P. M.
12:30: Spanish Dreams (NBC).
The Fusiliers (NBC).
1:00: Metropolitan Echoes (NBC).
1:30: Colonial Trio with Charles W. Reed.
2:00: Works of Great Composers (NBC).
3:00: Choral Ensemble.

4:00: Choral Ensemble.
4:15: Echoes of the Orient (NBC).
Silver Masked Tenor (NBC).
4:30: Tea Time Tunes. (NBC).
5:00: WTAM Concert Orchestra.
6:00: Organ Processional with Male Quartet.

6:25: Marshall Scores.
6:30: Widlar Program.
7:00: Major Bowe's Capitol Family Party (NBC).

7:30: Chase and Sanborn Choral Orchestra (NBC).
8:00: Twilight Musicale.

8:15: Tea Everday Hour (NBC).
Oriental Nights (NBC).
8:30: Studabaker Champions (NBC).
9:45: Musical Memories (NBC).
10:15: Pat Haley.

10:30: Tavern Tales.
11:05: Natasha Mirowski, pianist.
11:30: Wylie from Chippewa Lake Park.

11:45: Midnight Melodies.
A. M.
12:30: Tal Henry's New China Restaurant.
Sign off.

WHK

A. M.
8:00: Morning Musicals (CBS).
Glider Contests at Air Carnival.

P. M.
12:30: Glider Contests at Air Carnival.
Pochoatons Blue Flash Indians.

1:00: Afternoon Forum.
2:00: Cathedral Hour (CBS).
3:00: Parachute Altitude Jump—Air Carni-

val.
4:00: National Labor Service from Wash-

ington.
5:00: Fox Fur Trappers (CBS).
5:30: Seafarers Air Carnival.
Raybestos Sport Flashes.
Summy Watkins Willowick Coun-

try Club Orchestra.
Quiet Harmonies (CBS).
8:00: Majestic Theatre of the Air (CBS).
9:00: Mayhem's Band (CBS).
9:30: Showmen of Sammamish (CBS).
10:00: Shinner Hour (Orchestra—Soloist).
11:00: Ed Day's Orchestra.

12:00: Wille's Lake Shore Garden Or-
chestra.
WJAY

A. M.
9:00: Organ Recital.
9:30: Will-O-Way.

10:00: Grand Gas Range Program.
11:00: Gordon Bennett Balloon Races at Cleveland Air Port.

P. M.
6:30: Wurlitzer Program.
7:30: Sign off.

Za pondeljek 1. septembra

WTAM

A. M.
6:30: Sign on.
6:31: Sun Up.
7:00: On the Air 8:15 (NBC).
7:15: WTAM String Trio.
8:00: Hits and Bits (NBC).
9:30: Patty Jean's Chat.

10:00: Blue Streaks (NBC).
10:30: Sweet and Low Down (NBC).
11:00: On Wings of Song (NBC).
11:30: Jolly Four.

12:15: Gene Carr, baritone.
Noonday Melodies.

1:00: Tal Henry's New China Orchestra.
Sheldon and Haley.

1:45: Playlet.

2:15: Virginia Renter, harpist.

2:30: The Mermakers (NBC).
Colonial Trio with Chester Zohn.

4:00: Lady Next Door (NBC).
Tea Timers (NBC).
4:45: Martin Provensen, basso.

5:00: Meditation.

5:15: Isabelle Razzano, soprano.

6:23: Davey Tree Talk.

6:30: Spang Baker—Charles Hamp.

7:00: Dinner Music—WTAM Orchestra.

7:30: Showmen of Sammamish (CBS).
8:30: General Motors Family Party (NBC).
9:00: Four Guardsmen.

9:15: Chrysler Program.

9:30: Sign of the Shell (NBC).
Phil Spitalny's Orchestra (NBC).
10:15: Uncle Abe and David (NBC).
10:30: WTAM String Quartette.

11:00: Austin Wylie's Chippewa Lake Park Orchestra.

11:30: Midnight Melodies.

A. M.
12:15: Merlin Jacobs' Golden Pheasant Orchestra.

1:00: Sign off.

WHK

A. M.
7:30: Morning Devotions.

8:00: Something for Everyone (CBS).
Blue Moon Gloom Chasers (CBS).
9:45: Majestic Hour (CBS).
10:00: Features of Air Carnival.

P. M.
1:00: Features of Air Carnival.

1:55: Health Talk—Dr. Winfrey.

2:00: Carl Dunlap's Captivators (CBS).
Review Current Events.

6:14: Roy J. Crocker—Concert Pianist.

6:25: Raybestos Sport Flashes.

6:30: Dr. George S. Blodgett.

6:36: Studio Program.

6:45: Levittow's Guest Ensemble (CBS).
6:50: Showmen of Sammamish (CBS).
7:00: Broadway Broadcasters.

7:15: Bubig's Syncopated History (CBS).

7:30: U. S. Navy Band (CBS).
7:45: Rahal's Cherry Pickers.

8:00: Helen Wyant.

8:30: Toscha Seidel and Concert Orchestra (CBS).
9:00: Females Program (CBS).
Grand Opera Miniature (CBS).

9:15: Slumber Hour (Orchestra—Soloist).

10:16: Rubberneck Man.

11:01: Paul Tremaine's Orchestra (CBS).
11:30: Nocturne (CBS).

WJAY

A. M.
7:00: Morning Melodies.

8:00: Wurlitzer Program.

8:30: Mail Man.

9:00: Max Knutti, Elgin Time.

9:45: Hobby Hour.

10:00: Ruth and Blair.

11:00: Gordon Bennett Balloon Races from Cleveland Air Port.

P. M.
6:00: Merchants and Consumers.

6:25: Sign off.

Za torek, 2. septembra

WTAM

A. M.
6:30: Sign on.

7:15: WTAM String Trio.

8:00: Evening Melodies (NBC).
Hits and Bits (NBC).

9:15: Henkle Velvet Floor Program.

9:30: Musical Interlude.

10:30: Landers Charm Talks.

10:45: Don Douglas, pianist.

11:00: On Wings of Song (NBC).
Warren Wade.

11:30: Annabelle Jackson, pianist.

Merle Jacobs' Golden Pheasant Or-

chestra.

11:45: Noonday Melodies.

Playlet.

1:45: Sign off.

Soteščan:
GROB LJUBEZNI
Povest iz vaškega življenja.

"Nekaj ti je gotovo na tem, sicer bi se si sitnarl . . ."

"Mene ne briga, toda Tavžel bi rentačil . . ."

"Pa mu povej, ako se ti smili. Nazadnje mi je vseeno."

"Mislim, da ti ni prišlo iz srca, kar si izrekel. Jaz pa ne bom delal razprtje, dovolj je je že bilo na Cvetetu . . ."

"Vidim, da komaj čakaš . . . To si boš oddahnil."

"Prijatelj, slabo me sodiš. Pa nisem tak, kakor meniš."

"Čemu me pa vedno nadleguje? Čas je, da nehaš."

"Ne vem, zakaj se prav za prav vzemirjaš. Menda zato, ker molčim, kakor sem obljubil—ker nisem raztobil . . ."

Albina je pogorelo, vsa kri mu je šinila v glavo. Že je iztegnil roko, da bi mu jo prisoli, a si je premislil, ni se maral prenaglišti. Zaničljivo ga je pogledal in rekel: "Moral sem te podkupiti. Nesramnik, plačilo si zahteval."

"Storil si mi le malo uslužo. Prej ali slej ti bom moral vrniti."

"No, to si mislim. Po tleh ne pobiram denarja . . ."

"Hvalezen sem ti, ker si mi ustregel. Poplačil sem stare dolgove; celo zmankalo mi je enkrat toliko bi rabil . . ."

"Od mene ne dobis ničesar. Zmanj me nagovarjaš."

"Sili te ne bom, toda če mi posodiš, me boš razveselil. Molčal bom tudi o današnjem stanku . . ."

V Albinu je slišno zahrešalo. Stisnil je pesti ter mu ogrečeno zapretil: "Poberi se izpred mene ter se mi nikdar več ne prikaži!"

Jernej jo je nepričakovano iztaknil. Potuhnil se je kakor kužek, kadar se ustraši in stisne rep med noge. "Saj gram," se je prisiljeno zarežal. "Am-pak pomnil boš, kdaj si me od-slovil."

"Pojdi," je razjarjen ponovil. "A tak si! Minki se pa hliniš" mu je očital. "Tavžel ti bo že pomagal in naučil vedenja."

Albin je zaostajal, ni mu več odgovarjal. Jernej pa jo je mahnil po bližnici navzgor proti Cvetetu. "Od danes sem twoj sovražnik. Še bova obračuna-la," mu je zapretil, preden je izginil z ovinkom.

II.

Poletne nedelje so na dejelji prijetni dnevi oddih. Ljudje, utrujeni od napornega dela, se odpočijo v senčah ter obdelajo tedenske dogodek. Zberejo se navadno iz cele vasi: starejši in mladini.

Naznanja se vsem članom in članicam imenovanim društve, ki imajo svoje otroke kot člane teh dveh društev, da smo zbrali nedeljo, dne 31. avgusta, za našo mladino in bomo naredili prija-

zen izlet ali piknik na J. Lenc farmo na Rudwick Rd., južno od Euclid Ave., po Reyburn Rd., 2100 Rudwick Rd. Vabljeni so člani in članice omenjenih dru-

štav, da se udeležijo s svojimi otroci tega izleta. Truk odpelje izpred S.N.D. ob 1. uri popol-

dne. Kdo ima svoj avto, pa naj pride na ta izlet na prostor, kot gorej omenjeno. Pripravljeni bo vse, da se udeležencem da nekaj prigrizka in druga okrepčila. Za mladino bo pripravljeno nekaj posebnega. Sladoled in drugo bo brezplačno.

Vabljeni ste, da se pridružite temu izletu. Vas bomo prav lepo pričakovali,

Carniola Tent, 1288 in Carniola Hive, 493, T. M.

Naznanja se vsem članom in članicam imenovanim društve, ki imajo svoje otroke kot člane teh dveh društev, da smo zbrali nedeljo, dne 31. avgusta, za našo mladino in bomo naredili prija-

zen izlet ali piknik na J. Lenc farmo na Rudwick Rd., južno od Euclid Ave., po Reyburn Rd., 2100 Rudwick Rd. Vabljeni so člani in članice omenjenih dru-

štav, da se udeležijo s svojimi otroci tega izleta. Truk odpelje izpred S.N.D. ob 1. uri popol-

dne. Kdo ima svoj avto, pa naj pride na ta izlet na prostor, kot gorej omenjeno. Pripravljeni bo vse, da se udeležencem da nekaj prigrizka in druga okrepčila. Za mladino bo pripravljeno nekaj posebnega. Sladoled in drugo bo brezplačno.

Vabljeni ste, da se pridružite temu izletu. Vas bomo prav lepo pričakovali,

Carniola Tent, 1288 in Carniola Hive, 493, T. M.

Naznanja se vsem članom in članicam imenovanim društve, ki imajo svoje otroke kot člane teh dveh društev, da smo zbrali nedeljo, dne 31. avgusta, za našo mladino in bomo naredili prija-

zen izlet ali piknik na J. Lenc farmo na Rudwick Rd., južno od Euclid Ave., po Reyburn Rd., 2100 Rudwick Rd. Vabljeni so člani in članice omenjenih dru-

štav, da se udeležijo s svojimi otroci tega izleta. Truk odpelje izpred S.N.D. ob 1. uri popol-

dne. Kdo ima svoj avto, pa naj pride na ta izlet na prostor, kot gorej omenjeno. Pripravljeni bo vse, da se udeležencem da nekaj prigrizka in druga okrepčila. Za mladino bo pripravljeno nekaj

HENRIK SIEKIEWICZ

POTOPIz poljske prevel
DR. RUDOLF MOLE

"Ej, naj te ne boli glava čemu naj jih izganjam? Go-radi tega. Vsak je sam svoj gospod v naši ljudovladi, samo da ima sabljo v pesti in si zna dobiti tolpo ljudi. Kaj mi morejo storiti? Koga se imam batiti?"

"Če se ti, gospod, ne bojiš nikogar, tedaj vedi, da se jaz bojim jeze božje . . . in bojim se človeških solz in krvic. Sramote pa nočem z nikomer deliti; dasi sem slaba ženska, mi je morda čast mojega imena več nego marsikomu, ki se pristeve vitezom."

"Za Boga! Ne grozi mi z odgovodo, ker me še ne poznas . . ."

"O verjamem, da te tudi moj dedi ni poznal."

Kmiticev oči so začele sijati iskre, toda tudi v njej se je razigrala bilevičevska kri.

"Le srdi se, gospod, le škri-paj z zombi!" je nadaljevala pogumno, "jaz se ne bojim, dasi sem sama, ti pa imaš cel prapor razbojnnikov pod sabo; moja nedolžnost me branii! . . . Mar misliš, da ne vem, da ste streljali v Lubiču na slike in da se vlačite z dekleti? . . . Go-spod, ti me ne poznaš, če misliš, da bom vdano molčala. Zahet-ram od tebe poštenosti in tegami nobena oporoka ne more braniti . . . Nasprotno, volja mojega deda je, da postanem žena samo poštenega moža."

Kmiticu je bilo očividno sram teh lubičkih dogodkov, zakaj povesil je glavo ter vprašal že z bolj tihim glasom:

"Kdo ti je pravil o tem stre-ljanju?"

"Vsa šlaha v okolici govor o tem."

"Jim že poplačam tem zajem, izdajicam, za dobroto!" je odgovoril mračno Kmitic. "Toda to se je zgodilo v pija-nosti . . . v tovarišiji . . . ko se vojaki ne znajo več brzdati. A kar se tiče deklet jaz nisem imel z njimi nič opraviti."

"Vem, da te oni nesramneži, oni razbojniki v vsemu zapre-lujejo . . ."

"To niso razbojniki, to so moji oficirji . . ."

"Jaz pa sem te oficirje zapo-dila iz svoje hiše."

Olenka je pričakovala izbru-ha, toda ni se mogla prečuditi, da ni vest, da je zapodila tova-rišče, napravila nobenega vtisa na Kmitico, ravno nasprotno, se je, da mu je vrnilla dobro voljo.

"Torej si jih zapodila?" je vprašal.

"Da."

"In oni so šli?"

"Da."

"Hvala Bogu, viteški duh ti-ći v tebi. To mi neznansko ugaja, zakaj nevarna stvar je imeti opravka s takimi ljudmi. Marsikdo je za to že težko pla-čal. Toda tudi oni znajo čistiti Kmitica! . . . Vidiš, odšli so pohevnno, kakor ovčice—vidiš! In čemu? Ker se me boje!"

Tu je gospod Andrej ponosno pogledal Olenko in si začel vr-titi brke; njo pa je do skrajnosti razsrdila ta izprenembja njegove volje in ta nepriljivo ponos, zato je rekla s povzdignjenim in odločnim glasom:

"Gospod, moraš si izbirati med menoj in njimi, drugače ni mogoče!"

Kmitic se je delal, da ni za-pazil te odločnosti, s katero je govorila Olenka, in ji je odgo-voril malomarno, naravnost ve-selo:

"Čemu naj izbiram, ko imam vendor tebe in nje! Ti lahko delaš v Vodoktah, kar hočeš; a če moji tovariši tu niso na-pravili nobene krvide in niso povzročili nobene samopašnosti,

rila z glasom, v katerem so dr-gevale solze.

"Zdrava bodi!"

"Zdravstvuj! . . ."

Kmitic je stopil k durim, a se naglo vrnil, priskočil k njej, jo prikel za obe roki in dejal:

"Za rane božje! Ali hočeš da mrtev padem s konja na poti?"

Tedaj se je Olenka spustila v jok; on pa jo je objel in jo držal v objemu, vso trepetajo-čo, in ponavljal skozi stisnjene zobe:

"Bij me, kdor v Boga verja-me! Bij, ne žaluj!"

Naposled je izpregovoril:

"Ne jokaj, Olenka! Za Boga, ne jokaj! Kaj sem zakrivil! Vse storm, kar hočeš. One tam spodim . . . V Upiti vse poravnam . . . živel bom druga-če, ker te ljubim . . . Za Boga! Srce se mi razpoči . . . vse storim, samo ne jokaj . . . in ljubi-me še . . ."

Tako jo je miril in miloval; ona pa se je izjokala in rekla:

"Pođi že, gospod. Bog bo nju umiril. Jaz ne čutim srda, samo bol v srcu . . ."

Mesec se je že visoko zatočil nad bela polja, ko se je vračal gospod Andrej v Lubič. Za njim so dirjali vojaki ter se vlekli kakor kače po široki cesti.

Jezdili so čez Volmontovičje, a po krajski poti, ker so vsa bagna zamrzla; zato je bilo varno potovati po njih . . .

Stražmojster Soroka se je približil gospodu Andreju.

"Gospod ritmojster," je vprašal, "kje naj se nastanimo v Lubiču?"

"Poberi se!" je odgovoril Kmitic.

In jahal je na čelu ter ni z nikomer več govoril. Srce mu je razjedala bol, trenutkom jeza, predvsem pa jeza na sa-mega sebe. To je bila prva noč v njegovem življenju, ko je delal račun s svojo vestjo in tračun ga je težil hujše od naj-težjega oklepa. Prišel je v te kraje s podkopanim ligelom in kaj je storil, da bi ga popravil?

Prišel dan je dovolil streljanje in razuzdanost v Lubiču in si la-gal, da se ni udeleževal; potem je dovoljeval vsak dan. Dalje:

vojaki so delali krivico meščarom, a on je to krivico še dopolnil. Še hujše! Planil je na ponieveško posadko, pobil lju-di, pognal oficirje nage na sneg . . .

Tožili ga bodo—izgubi pravdo. Obsodijo ga na izgubo imetja, časti in morda še življenja. Vendar si ne bo mo-gel kakor nekdaj zbrati četo oboroženo sodrge ter se rogati pravici, ker se namerava oženiti, se naseliti v Vodoktah, služiti v redni vojski, ne na lastno roko; tu pa ga najde in doseže pravica. Sicer pa, tudi če bi ušel kazni, je nekaj ostud-nega pri tem postopanju, nekaj, kar ni vredno viteza. Samo-pašnost se da morda še popravi, a spomin na njo ostane v človeških srcih in v lastni ve-sti in v srcu Olenke . . .

Ko je tako premišljeval, da ga vendar še ni odpahnila od sebe je pri odhodu čital v nje-nih očeh odpuščanje, se mu je zdela tako dobra kakor nebeški angeli. In zahotel se mu je vrniti ne jutri, temveč ta-koj, kakor hitro mogoče, in pasti pred njo na kolena in jo prosi, naj pozabi, ter ji po-ljubovati te sladke oči, ki so s solzami orosile danes njegov obraz.

Slo mu je na jok in čutil je, da ljubi tako zelo to dekle, kakor ni še nobenega ljubil v življenju. "Pri najsvetnejši De-vici!" je mislil v duši, "storil bom, kar ona hoče; tovariše hočem bogato obdarovati in jih odpraviti na konec sveta, ker je res, da me oni zapeljujejo v zlo . . ."

Tu mu je šinilo v glavo, da jih dobi pri svojem prihodu v Lubič gotovo pijane ali pa z dekleti; zgrabila ga je pri tem taka jeza, da je hotel planiti s sabljo na nogarkoli, še celo na te vojake, ki jih je vodil, in jih sekati brez usmiljenja.

"Jaz jim pokažem!" je mr-mal in si grizel brke, "takšne-ga me niso še videli, kakršnega me zagledajo . . ."

Tu je začel konja besno bosti z ostrogami in potresati za uzdo, da je kar zbesnel. Ko je

Ritmojster je zbesnel. Nedaj Bog, da mu pade kdo pod roko . . ."

Gospod Andrej je resnično zbesnel. Okrog je vladal velik mir. Mesec je jasno svetil, nebo se je iskrilo od tisoč zvezdic, najmanjši veter ni gugal vejic na drevesih—le v vitezovem srcu je besnel vihar. Pot do Lubiča se mu je zdelo tako dolga kot nikdar prejprej. Nekadar pa se sedaj neznan strah je začel padati nanj iz mraka, iz gozdnih globin in iz poljan, po katerih se je razlivala zelen-kasta svetloba meseca. Napo-sled se je lotila gospoda Andreja utrujenost, ker je, kar je res, celo noč pognal v Upiti v pisanječevanju in razgrajanju. Toda hotel je utrujenost pogna-ti z utrujenostjo, otresti se ne-mira z naglo jezo, zato se je obrnil k vojakom in zapovedal:

"V skok! . . ."

Zdirjal je kakor strela, za njim pa ves oddelek. In v teh gozdrovih in po teh pustih po-ljanah so leteli kakor ona pe-klenksa četa križarskih vite-zov, o katerih pripoveduje ljud-stvo na Čmudži, da se včasih pokažejo v jasnih mesečnih no-čeh in se dreve skozi zrak, na-znanjajoč nenavadne vojne in poraze. Odmev kopit je letel pred njimi in za njimi; s konj je začela buhati para in šele te-daj, ko so se na ovinku po-kazala s snegom pokrite strehе lubiške, so prenehali poditi.

Vrata na dvorišče so našli široko odprta. Kmitic se je za-čudil, da ni prišel nične po-gledat in ne poprašat, kdo je, dasi je bilo vse dvorišče polno ljudi in konj. Pričakoval je, da bo našel okna, bleščeca se od svetlobe, da bo zaslišal glas Uhlikovega čekanika, gosel ali pa vesele krike gostov; medtem pa je samo v dveh oknih obedenice migotala nekaka luč, sicer je bilo vse temno, tiho, nemo. Stražmojster Soroka je prvi skočil s konja, da bi pri-držal stremne ritmojstre.

"Pođi spati!" je rekel Kmitic. "Kdor najde prostora v družinski sobi, naj spi v družinski sobi, drugi pa v hlevih. Konje postavite v hlevne in sked-nje in prinesite jim sena z odra!"

Tožili ga bodo—izgubi pravdo. Obsodijo ga na izgubo imetja, časti in morda še življenja. Vendar si ne bo mo-gel kakor nekdaj zbrati četo oboroženo sodrge ter se rogati pravici, ker se namerava oženiti, se naseliti v Vodoktah, služiti v redni vojski, ne na lastno roko; tu pa ga najde in doseže pravica. Sicer pa, tudi če bi ušel kazni, je nekaj ostud-nega pri tem postopanju, nekaj, kar ni vredno viteza. Samo-pašnost se da morda še popravi, a spomin na njo ostane v človeških srcih in v lastni ve-sti in v srcu Olenke . . .

Poduk se dan in zvreč, za deklet, ki so izvrnila osmi razred se lahko vpisujejo in jih ni potreba nadaljevanje inovnih ali furnih sol.

Mi podujemamo risanje, rezanje, šivanje, izdelovanje vzorcev, heklejanje, izde-lovanje raznih oblik, otroški oblik v izdelovanju klobukov in slamnikov.

Sedaj se prično novi razredi — vpisite se!

Na Evropejci napravljajo kitajski kuliji (nekaki postrež-čki), ki jih mrgoli po cestah in ki jih moremo vsikdar dobiti, kadar jih potrebujemo, ki so vsikdar prijazni in ki lomijo strahovito angleščino—mnogokrat čuden, smešen, nadležen vtis. Toda tu je treba globi-jega pogleda, potem bomo vide-li, da so vse to ljudje, ki se bo-re za svoj obstoj, za svojo družino. Nekateri imajo srečo in se povpenja više na družabni jestvici, drugi se s težavo drže nad vodo in tretji padajo niž-dol v žrelo popolnega propada.

Toda pri tem ne vpijejo. Življenje drvi naprej in nične niti ne opazi, ako zmanjka katerega teh najbednejših.

Komur se oči enkrat odpro, more marsikav videti na ce-stant kitajskih pristanških mest: Umiranje tistega sveta in vstajanje čisto novih ljud-skih slojev, boje in mirovanje, gibanje in napredek—svetovno zgodovino z eno besedo, ki se tike iz nevidnih niti. In ravno

to daje pogledu na te množice tako skrivnost in čar. Zakaj tu se nekaj poraja, česar danes se nične ne razume.

Vsak otrek si zaželi ob pričetku šolskega leta novo obleko in obuvalo.

V zadostilo otroškim željam se dobi pri nas v bogati izbiri in po nizkih cenah trpežno in dobro blago.

Imamo v zalogi vse mere obleke in obutev za vso vašo družino. Velika začaja raznobarnih volnenih odel (blanket club).

Novest blaga je tudi v naši trgovini za zavese na okna, ki se dopolnijo z ročnim delom.

Toplo se priporočam za obilen poset Slovencem in Hrvatom.

"Čujem!" je odgovoril straž-moijster.

(Dalje prihodnjič.)

SKRIVNOST DALNJEGA VZHODA

(Nadaljevanje iz 2. strani)

nih in narodnih bojih nekoliko splahnela, čemur se pač ni ču-diti.

Še nekaj moramo omeniti, kar daje poučni sliki kitajskih mest svoj pečat. Javnost in in-

timnost (zaupnost) sta na Ki-tajskem dva čisto ločena sve-ta. Po kitajskih mestih ne boš nikdar opazil zaljubljenih par-cov, ki bi se poljubljali pod cestnimi svetilkami. Slika na cesti kitajske žene sploh ne iz-daje javnosti.

Na Evropejci napravljajo kitajski kuliji (nekaki postrež-čki), ki jih mrgoli po cestah in ki jih moremo vsikdar dobiti, kadar jih potrebujemo, ki so vsikdar prijazni in ki lomijo strahovito angleščino—mnogokrat čuden, smešen, nadležen vtis.

Toda tu je treba globi-jega pogleda, potem bomo vide-li, da so vse to ljudje, ki se bo-re za svoj obstoj, za svojo družino. Nekateri imajo srečo in se povpenja više na družabni jestvici, drugi se s težavo drže nad vodo in tretji padajo niž-dol v žrelo popolnega propada.

Toda pri tem ne vpijejo. Življenje drvi naprej in nične niti ne opazi, ako zmanjka katerega teh najbednejših.

Na Evropejci napravljajo kitajski kuliji (nekaki postrež-čki), ki jih mrgoli po cestah in ki jih moremo vsikdar dobiti, kadar jih potrebujemo, ki so vsikdar prijazni in ki lomijo strahovito angleščino—mnogokrat čuden, smešen, nadležen vtis.

Toda tu je treba globi-jega pogleda, potem bomo vide-li, da so vse to ljudje, ki se bo-re za svoj obstoj, za svojo družino. Nekateri imajo srečo in se povpenja više na družabni jestvici, drugi se s težavo drže nad vodo in tretji padajo niž-dol v žrelo popolnega propada.

Toda pri tem ne vpijejo. Življenje drvi naprej in nične niti ne opazi, ako zmanjka katerega teh najbednejših.

Na Evropejci napravljajo kitajski kuliji (nekaki postrež-čki), ki jih mrgoli po cestah in ki jih moremo vsikdar dobiti, kadar jih potrebujemo, ki so vsikdar prijazni in ki lomijo strahovito angleščino—mnogokrat čuden, smešen, nadležen vtis.

Toda tu je treba globi-jega pogleda,